

Riigikogu rahanduskomisjoni erakorralise istungi protokoll nr 142

Tallinn, Toompea

Neljapäev, 20. märts 2025

Algus 8.45, lõpp 9.05

Juhataja: Annely Akkermann (esimees)

Protokollija: Epp-Sandra Satsmann (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Rain Epler (Martin Helme asendusliige), Tanel Kiik, Aivar Kokk, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Marek Reinaas, Kersti Sarapuu, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev

Komisjoni ametnikud: Tiina Licht (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristo Varend (nõunik), Andres Ando (nõunik), Vivian Pöld (konsultant)

Kutsutud: Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna juhataja Erle Kõomets, nõunik Lemmi Oro ja peaspetsialist Maret Mets

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Õiguskantsleri ettepanek mootorsõidukimaksu seaduse ja liiklusseaduse põhiseadusega kooskõlla viimiseks
3. Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (566 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Annely Akkermann sõnas, et 20. märtsi istung on käesoleva nädala esimene istung ning alustatakse töökava kinnitamisest.

Aivar Kokk sõnas, et tegemist ei ole ainukese istungiga, sest üks istung on juba käesoleval nädalal olnud.

Tanel Kiik küsis, kas ettepanek on uuesti arutada teemasid, mida 18. märtsi erakorralisel istungil arutati. Kas tehakse uus koosolek ning on uued otsused?

Annely Akkermann vastas, et erakorralist istungit ei toimunud ja täna, 20. märtsil on selle nädala esimene istung.

Aivar Kokk tõdes, et erakorralise komisjoni istungi kutse saadeti kõigile välja. Komisjon tegi otsused kiiresti ning protokoll on tehtud ja laiali saadetud. Ta soovis teada, mis alusel öeldakse, et seda komisjoni istungit ei toimunud. Istungil ei tehtud otsuseid, mis oleksid pidanud olema koalitsioonile vastumeelsed. Täiskogu saalis on võimalik need otsused maha hääletada. Ei ole arusaadav, miks sellel teemal kakeldakse.

Annely Akkermann vastas, et Riigikogu Kantselei kodu- ja töökorraseaduses (RKKTS) on kirjas, et komisjoni istungi kutsub kokku komisjoni esimees.

Aivar Kokk sõnas, et seal on ka kirjas, et kui komisjoni esimees ei viibi Eestis, siis saab

komisjoni kokku kutsuda aseesimees. Juhul, kui komisjoni esimeest ja aseesimeest ei ole, saaks komisjoni kokku kutsuda komisjoni kõige vanem liige. Ta soovis päevakorda hääletada, väites, et kui koalitsioon hakkab jonnima, siis opositsioon oskab ka jonnida.

Annely Akkermann vastas, et RKKTSs ei ole kirjas sõnu „ei viibi Eestis“.

Andrei Korobeinik tõdes, et ta kirjutab kirja Riigikogu juhatusele. Ta leidis, et komisjoni kokku kutsumine teist korda samade isikute soovil ning sama päevakorraga on suhteliselt ebaseaduslik. Ta tegi ettepaneku päevakorda mitte kinnitada.

Rain Epler sõnas, et RKKTSis ei ole tõepoolest kirjas sõna „Eesti“. Küll aga on seal sätestatud, kui palju liikmeid peab komisjoni istungi kokku kutsuma. Samuti on seal öeldud, mida teeb esimees. Kui esimeest ei ole, teeb seda sama aseesimees. Juhul, kui esimees on ära, saab kolmandik liikmetest tõstatada küsimuse erakorralisest istungist. Aseesimees saab komisjoni liikmeid esimehe asemel aidata. Ta küsis, milline on rahanduskomisjoni esimehe juriidiline konstruktsioon, et erakorralist istungit ei toiminud. Komisjonidel on enesekorraldusõigus.

Annely Akkermann vastas, et RKKTSis on kirjas, et aseesimees saab esimeest asendada, kui esimees viibib eemal. Ta aga ei viibinud tööülesannetest eemal, vaid oli tööülesandel lähetuses. Komisjoni istungeid on võimalik korraldada ka üle internetivõrgu. Teamsi koosolekuid on komisjoni liikmete palvel korraldatud, kuid sellest võib tulevikus loobuda.

Kersti Sarapuu tõdes, et komisjon peaks leidma kompromissi.

Mart Võrklaev leidis, et erakorraliselt kokku kutsutud istungit ei peaks mõjutama 20. märtsi oma, sest 20. märtsi istung on kokku kutsutud juba 13. märtsil ning seda päevakorda ei ole keegi muutnud. Ta tegi ettepaneku asuda päevakorra kinnitamise juurde ning tööd jätkata. Komisjoni esimees on põhjendanud, miks teisipäeval kokku kutsutud erakorraline istung oli seadusevastane. Lähetuses viibimine ei seganud esimehel täita ülesandeid, mida ta komisjoni esimehena täitma peab. Komisjoni istungi kokkukutsumine oleks pidanud toimuma esimehega kooskõlastamisel ja tema soovil, kui ta oleks soovinud, et keegi teine seda teeb.

Tanel Kiik tõdes, et enne päevakorra hääletamist sooviks ta aru saada, kas Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakond ja Riigikogu juhatusele on kujundanud seisukoha 18. märtsil toimunud erakorralise istungi osas. Ta leidis, et kui otsused on ära tehtud, siis ei ole põhjust 20. märtsi päevakorda kinnitada ja istungit pidada. Kui on juriidiline hinnang, et 18. märtsil istungit ei toiminud, siis on arusaadav, et arutatakse uuesti. Juriidiline hinnang ei saa olla pelgalt koalitsiooni seisukoht versus opositsiooni seisukoht. Peab olema erapooletu hinnang. Ta küsis, kas selline hinnang on olemas.

Annely Akkermann vastas, et sellist hinnangut olemas ei ole, aga seniks komisjoni töö seisma ei jää.

Andrei Korobeinik teatas, et kui eesmärgiks on ainult see, et esimees saab istungi kokku kutsuda, siis on mitmeid komisjone, kus nii esimees kui ka aseesimees on opositsioonist. See tähendab seda, et kui päevakord jääb kinnitamata, erakorraline istung jääb kokku kutsumata või komisjoni esimees kutsub erakorralise istungi kokku kahe aasta pärast, siis jäävad nendes komisjonides otsused tegemata, isegi, kui komisjoni enamus võib tahta otsuseid teha. See ei ole tegelikult mõistlik. Tõenäosus, et Riigikogu juhatusele teeb otsuse, et 18. märtsil komisjoni istungit ei toiminud, on suhteliselt tagasihoidlik. Saadakse aru, mis on selle tagajärjed.

Riigikohtu otsus andis Riigikogu saadikutele suhteliselt laiad võimalused. Kui enamus midagi tahab, siis üldjuhul seda ka tehakse. Ta nõustus mõttega, et on oluline jõuda õigusselgusele. Komisjoni töö võiks edasi minna. Tuleks ära oodata, milline on Riigikogu juhatuse otsus.

Maris Lauri sõnas, et opositsioonil oli õigus taotleda erakorralise istungi kokku kutsumist. On aga eksitud selle vastu, kuidas opositsioon komisjoni istungi kokku kutsus. RKKTS sätestab, et komisjoni esimees kutsub kokku erakorralise istungi, kas omal algatusel või ühe kolmandiku komisjoni liikmete algatusel. Komisjoni esimees kutsus kokku erakorralise istungi 19. märtsil kell 8.00, kuid opositsiooni kuuluvad rahanduskomisjoni liikmed ei ilmunud sinna kohale, mistõttu jäi komisjoni istung ära. On järgitud kehtivat seadust. Arusaamad on tõlgendusest erinevad. Tõenäoliselt langetab Riigikogu juhatuse otsuse, kes on eksinud.

Mart Võrklaev sõnas, et toetab Kersti Sarapuu ettepanekut, et tuleks leida kompromiss. Ei ole arusaadav, mille üle vaieldakse. Mootorsõidukimaksu puhul on teada, et toetatakse

õiguskantsleri ettepanekut ning tehakse vajalikud muudatused, et viia see põhiseadusega kooskõlla. Opositsiooni sooviks on samuti olnud mootorsõidukimaksus muudatusi teha. Antud punkt on ka komisjoni 20. märtsi päevakorras ning otsused võiks ära teha ning menetlema hakata. Koalitsioon on käitunud opositsiooni algatatud eelnõudega austavalt ning seaduspäraselt. Kui opositsiooni eelnõud on rahanduskomisjonis, siis otsustatakse nende saali saatmine ning saalis neid arutatakse. Ei ole vaja pidada võitlust, kui soliidne ja seadusekohane töö on rahanduskomisjonis toiminud. 20. märtsi komisjoni istungi päevakorra peaks ära kinnitama ning mootorsõidukimaksu Riigikogu täiskogu saali arutamiseks saatma. Mida kauem päevakorda ära ei kinnitata, seda kauem on selgusetus avalikkuse ees. Ehk sisulist tööd ja eelnõu ei saa korda teha. Eelnõu korda tegemine võiks olla nii koalitsiooni kui opositsiooni huvides.

Andrei Korobeinik teatas et vastavalt komisjoni otsusele on mootorsõidukimaksu eelnõu juba täiskogu saali 9. aprilliks saadetud. Samuti tõdes ta, et tema jaoks oli üllatus väga suur, kui lubatud komisjoni 17. märtsi istung jäi ära. Eelmisel nädalal välja saadetud töökavas ei olnud 17. märtsi istungit. Ta mõistis, et on juhtunud midagi ettearvamatut ning komisjoni esimees ei saa korraldada rahanduskomisjoni istungit. Komisjoni esimees viibis lähetuses. Ta uuris RKKTSist, mida sellistes olukordades peab tegema ning tegutses vastavalt seadusele. Ta leidis, et mitu korda ei ole mõtet saata samu asju täiskogu saalis arutamiseks. 18. märtsi istungil päevakorras olnud eelnõu saadeti saali 8. aprilliks ning õiguskantsleri ettepanek mootorsõiduki kohta on 9. aprillil. Kui koalitsioon seda toetab, siis probleemi ei ole. Järgmisel nädalal on komisjonil juba uued tööd tulemas.

Kersti Sarapuu tõdes, et tuleks ära oodata Riigikogu juhatus otsus. Kui vastus tuleb eitav, siis saab 24. märtsil komisjoni istungiga uuesti alustada. Ei olnud teada, et komisjoni esimees lähetusse läheb ning esmaspäeval ja teisipäeval komisjoni istungil teemasid arutada ei saa.

Andrei Korobeinik vastas, et esimees ütles, et läheb lähetusse.

Annely Akkermann tõdes, et edastas komisjonile info lähetusse minemise kohta. Komisjoni esimehe pädevuses on komisjoni töö korraldamine. 20. märtsi istungit oleks komisjon saanud teha ka tavapärasel komisjoni tööajal ehk kell 14.00. Komisjoni algusaega silmas pidades arvestas ta komisjoni liikmete soove korraldada neljapäevaseid komisjoni istungeid enne Riigikogu täiskogu istungit, et pärast täiskogu oleks võimalik liikmetel suunduda oma valimispiirkondadesse. Käesoleva nädala komisjoni töö korraldamisel arvestas ta, et on lähetusest tagasi ning istungeid ei ole vaja pidada Teamsi vahendusel. Juhul, kui 20. märtsi istungil otsuseid ei tehta, on võimalik otsused teha ka järgmisel nädala istungitel. Töö korraldamiseks on varutud piisavalt aega võimalikeks alternatiivideks. Kõik tähtajad on seaduslikult täidetud. Õiguskantsleriga on kokku lepitud 10. aprill, et mootorsõidukimaksu Riigikogu täiskogu saalis arutada. Eelmisel tööpäeval oli info, et komisjoni esimees läheb lähetusse ning Teamsi vahendusel istungi tegemist ei peetud vajalikuks. Komisjoni töö saab tehtud tähtaegu ületamata. Komisjoni töö on korraldatud ning esimees ei vajanud töö korraldamises aseesimehe abi. Ta ütles täpsuse huvides, et 24. märtsi istungile on külalised kutsutud ning 20. märtsi istungi päevakorrapunktid lükkuvad 25. märtsi istungile.

Annely Akkermann tegi ettepaneku kinnitada nädala töökava ja pani selle hääletusele. Ettepaneku poolt oli 6 komisjoni liiget (Annely Akkermann, Maris Lauri, Marek Reinaas, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev), vastu samuti 6 liiget (Rain Epler, Tanel Kiik, Aivar Kokk, Andrei Korobeinik, Kersti Sarapuu, Riina Sikkut), erapooletuid ei olnud.

Ettepanek nädala töökava kinnitada ei leidnud toetust.

Selle tulemusena lükkus edasi järgmiste töökava projektis olnud päevakorrapunktide (Õiguskantsleri ettepanek mootorsõidukimaksu seaduse ja liiklusseaduse põhiseadusega kooskõlla viimiseks; Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (566 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine) menetlemine ning komisjoni istung lõppes.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Epp-Sandra Satsmann
protokollija